

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร กรณีศึกษาบ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายเดชา ไต้สูงเนิน

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี	กรรมการ
อาจารย์ ประสาน ตั้งสิกบุตร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์การท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกษตร และเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ กลุ่มผู้ทำสวนโป่งแยง เจ้าหน้าที่องค์กรรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมในหมู่บ้านม่วงคำและหมู่บ้านใกล้เคียง วิธีการศึกษาได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยการสัมภาษณ์ การสำรวจ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลจากการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวที่บ้านม่วงคำและหมู่บ้านใกล้เคียง พบว่ามีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในสามพื้นที่คือ 1) พื้นที่บริเวณศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรม่วงคำ 2) พื้นที่บริเวณถนนเชื่อมต่อระหว่างบ้านม่วงคำกับบ้านโป่งแยงใน และ 3) บริเวณบ้านผานกกก ในส่วนพื้นที่ภายในศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรม่วงคำ นักท่องเที่ยวบางกลุ่มเข้ามาเพื่อศึกษาดูงานและเยี่ยมชมกิจกรรมทางด้านการเกษตรภายในศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรม่วงคำ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจแวะเที่ยวชมมากนัก เนื่องจากศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรม่วงคำยังไม่พร้อมที่จะเปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ส่วนพื้นที่ที่ได้รับความนิยมจาก

นักท่องเที่ยวต่างประเทศคือบริเวณถนนเชื่อมคอรระหว่างหมู่บ้านม่วงคำและบ้านโป่งแยงใน ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมเดินเท้าเพื่อชมธรรมชาติสองข้างถนน และศึกษาวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น

ผลจากการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร บ้านม่วงคำ พบว่ามีสาเหตุมาจาก 1) การมอบหมายอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน 2) เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว 3) ขาดงบประมาณ 4) ขาดบุคลากร 5) ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์กร และ 6) เกิดความขัดแย้งภายในและภายนอกชุมชน

ผลจากการศึกษาถึงแนวทางการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ จะต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเกษตรแก่บุคลากรที่เข้ามาดำเนินงาน ต้องมีการวางแผนเพื่อจัดระบบการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้านเพื่อให้เป็นการท่องเที่ยวแบบครบวงจร มีการจัดแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ในการศึกษาดูงานและการท่องเที่ยวตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่โดยจัดให้เป็นสัดส่วนตามขีดความสามารถของพื้นที่และชุมชนที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ต้องให้การสนับสนุนและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรหรือสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพสูงขึ้น สามารถแข่งขันกับตลาดภายนอกได้

สิ่งที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน คือ การประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนในท้องถิ่นและองค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่อง ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น แต่ต้องเร่งสร้างความสามัคคีเพื่อเพิ่มการต้อนรับทางการตลาดในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร และให้ประชาชนทั้งในและนอกหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตรให้มากยิ่งขึ้น

Independent Study Title **Agrotourism Administration and Management : A Case of Ban Moung Kham , Tambon Pong Yaeng , Amphoe Mae Rim , Changwat Chiang Mai**

Author **Mr. Dacha Tongsoungnoen**

M.A. **Man and Environment Management**

Examining Committee:

Prof. Dr. Manat Suwan **Chairman**

Assoc. Prof. Prayad Pandee **Member**

Lecturer Prasan Tangsikabuth **Member**

Abstract

The objective of this study is to assess and define conditions for agro-tourism in the Moung Kham village in Pong Yaeng sub-district of Mae Rim, Chiang Mai. Problems and obstacles concerning services and management of the tourist destination were studied in order to be able to develop and suggest related principles.

The study groups consisted of

- Members of a non-government organization, called “Gardeners of Pong Yaeng”
- Residents at the study site
- Officers of government organizations working in the tourist sector of the village
- Tourists at the study site and at adjoining villages

The employed method of study focused on qualitative data acquired through semi-structured interviews, on-site exploration and observer based assessments (OBEA) conducted with participants of the study groups.

The result of this study at the Moung Kham village and adjoining areas was as follows.

Agro-tourism occurs in three basic regions of the village, which are

1. At the local tourist center
2. Around the road linking Moung Kham with Pong Yaeng Nai
3. The area of Phanok Kok village.

Concerning the tourist-center, some of the visitors came in order to study the agricultural work done at the site by visiting the technological demonstration center, combined with recreational purposes. However, most of the visitors paid little attention to the center as such, as it is still in the process of being developed. Concerning foreign tourists, the area that received most attention was located at the connecting road between Moung Kham and Pong Yaeng Nai, which was valued for its scenic beauty on both sides of the road and simultaneously offered an opportunity to study the local and traditional way of life.

Concerning problems, obstacles and limiting factors in service and management of agro-tourism in Moung kham, the study found the following results:

1. The organizational set-up used for the delegation of work and responsibilities was, as yet, not clearly structured.
2. The responsible officers of the local NGO and GO showed a lack of knowledge concerning service and management of a tourist-site.
3. Moung Kham lacks a permanently established yearly budget.
4. The responsible NGO and GO is under-staffed.
5. There is a lack of coordination between the different organizations.
6. There are conflicts within and outside of the community.

The result of the study concerning principles for service and management of the tourist site, indicates a need for training and knowledge transfer regarding tourism for the concerned personnel. A master-plan for the general management of tourism within the village should be developed by all concerned groups. Areas should be divided according to purpose in tourism, e.g. an area for the demonstration of work and an area for recreational purposes, and in accordance

with local geographical features and social conditions. Buildings should be developed according to purpose in tourism and to promote an increase in the number of tourists. Local agricultural and processed products should be supported and developed to achieve a higher quality in order to improve their competitive edge on the outside market.

What is most urgently needed is a coordination of the cooperation between the local populace and concerned NGO's and GO's within and from outside of the village. Current conflicts at the study site should be resolved by building unity in order to promote the negotiation position for local products on the outside market, as well as increase the participation of the local population in providing tourist services and management.